

Tárgytematika / Course Description
Szilárdságtan**GKLB_AMTM023****Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** dr. Bojtár Gergely**Félév / Semester:** 2026/27/1**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 12/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A Szilárdságtan tantárgy alapvető szerepet játszik a mérnöki szemléletmód és gondolkodás megalapozásában és elsajátításában. A tantárgy a gépészmérnöki, járműmérnöki, mechatronikai mérnöki tudás egyik alappillére, ezért az említett mérnöki szakok oktatásában kötelező alapo- zó tárgyként szerepel az egész világon. A tantárgy a mérnökök számára szükséges szilárdságtani ismereteket tartalmazza. A tantárgy teljesítése után a hallgatók képesek lesznek rúdszerkezetek szilárdsági méretezését, ellenőrzését elvégezni, alakváltozásait kiszámítani a kis alakváltozások és lineáris rugalmasságtan keretein belül.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION**Témakör név: Alapfogalmak**

Témakör leírása: A szilárdságtan alapvető fogalmainak ismételése (statikából) és megismerése.

Témakör kulcsszavai: Terhelések, kényszerek, belső erők, feszültségi állapot, alakváltozási állapot, átlagos normál és csúsztató feszültség

Témakör név: Rudak húzása-nyomása

Témakör leírása: Prizmatikus rudakban húzás-nyomás hatására fellépő feszültségi és alakváltozási állapotok leírása.

Témakör kulcsszavai: normál feszültség, egytengelyű feszültségi állapot, egyszerű Hooke-törvény, rugalmassági modulusz, Poisson-tényező, alakváltozási energia

Témakör név: Rudak tiszta egyenes hajlítása, Steiner-tétel

Témakör leírása: Prizmatikus rudak tiszta egyenes hajlítása, alakváltozás és normál feszültség eloszlása a keresztmetszeten, összefüggés a hajlító igénybevétel és normál feszültség között, keresztmetszet veszélyes pontja, méretezés és ellenőrzés hajlításra, keresztmetszet másodrendű nyomatékai, Steiner-tétel.

Témakör kulcsszavai: egytengelyű feszültségi állapot, Bernoulli-hipotézisek, keresztmetszet másodrendű nyomatéka, Steiner-tétel

Témakör név: Rudak tiszta csavarása

Témakör leírása: Kör- és körgyűrű keresztmetszetű rudak tiszta csavarása, alakváltozása, feszültség eloszlása a

keresztmetszeten, összefüggés a csavaró nyomaték és csavaró igénybevétel között, egyszerű Hooke-törvény, keresztmetszet poláris másodrendű nyomatéka, alakváltozási energia csavarás esetén, méretezés és szilárdságtani ellenőrzés csavarásra.

Témakör kulcsszavai: fajlagos szögelfordulás, csavaró nyomaték, poláris másodrendű nyomaték

Témakör név: Karcsú rudak kihajlása

Témakör leírása: Karcsú rudak nyomás hatására bekövetkező stabilitás vesztesének leírása, feltételeinek számítása.

Témakör kulcsszavai: Semleges szál differenciál egyenlete, stabilitás vesztes, kritikus erő, inercia sugár, Euler-hiperbola, Tetmajer-egyenest, peremfeltételek típusai

Témakör név: Főfeszültségek, feszültségi főirányok, tönkremeneteli kritériumok

Témakör leírása: A legnagyobb és legkisebb normál feszültség és a hozzájuk tartozó irányok meghatározása síkfeszültség feladat esetén. Tönkremeneteli kritériumok rideg és szívós anyagok esetén.

Témakör kulcsszavai: Főfeszültségek, feszültségi főirányok, Mohr-kör, Mohr-féle és Huber-Mises-Hencky-féle redukált feszültség

Témakör név: Általános Hooke-törvény

Témakör leírása: Összefüggés térbeli feszültségi és alakváltozási állapotok között, anyagállandók.

Témakör kulcsszavai: Hooke-törvény, rugalmassági modulusz, Poisson-tényező

Témakör név: Rudak húzása-nyomása és hajlítása

Témakör leírása: Összetett igénybevételek: Prizmatikus rudak húzása-nyomása és hajlítása, zérusvonal.

Témakör kulcsszavai: húzás-nyomás és hajlítás, zérusvonal

Témakör név: Rudak ferde hajlítása

Témakör leírása: Összetett igénybevételek: Prizmatikus rudak ferde hajlítása.

Témakör kulcsszavai: fő másodrendű nyomatékok, másodrendű nyomatéki főirányok, Mohr-kör, zérusvonal

Témakör név: Rudak külpontos húzása-nyomása

Témakör leírása: Összetett igénybevételek: Prizmatikus rudak külpontos (excentrikus) húzása-nyomása.

Témakör kulcsszavai: excentrikus húzás-nyomás, zérusvonal, magidom

Témakör név: Rudak húzása-nyomása és csavarása

Témakör leírása: Összetett igénybevételek: Kör- és körgyűrű keresztmetszetű rudak húzása-nyomása és csavarása, méretezés és ellenőrzés.

Témakör kulcsszavai: húzás-nyomás és csavarás

Témakör név: Rudak hajlítása és csavarása

Témakör leírása: Összetett igénybevételek: Kör- és körgyűrű keresztmetszetű rudak hajlítása és csavarása, méretezés és ellenőrzés.

Témakör kulcsszavai: hajlítás és csavarás, redukált nyomaték

Témakör név: Rudak hajlítása és nyírása

Témakör leírása: Prizmatikus rudak egyenes hajlítása és nyírása.

Témakör kulcsszavai: hajlítás és nyírás, statikai nyomaték

Témakör név: Rúdszerkezetek alakváltozása

Témakör leírása: Castigliano-tétel, alakváltozási energia, rúdszerkezet elmozdulásainak számítása.

Témakör kulcsszavai: Castigliano-tétel, alakváltozási energia

Témakör név: Statikailag határozatlan rúdszerkezetek támasztó erőinek számítása

Témakör leírása: Castigliano-tételek, alakváltozási energia, statikailag határozatlan rúdszerkezet támasztóerőinek

számítása.

Témakör kulcsszavai: Castigliano-tétek, alakváltozási energia, törzs tartó

Tevékenység típusok

Otthon elolvasandó szöveg (új anyag)

Mérték: 1 db (PCS)

Leírás: Óravázlat, jegyzet olvasása, tanulása

Kötelező: Nem

Becsült Idő: 50 óra

Otthoni gyakorlás

Mérték: 1 db (PCS)

Leírás: Feladat megoldások otthoni gyakorlása

Kötelező: Nem

Becsült Idő: 56 óra

Kontakt általános levelező foglalkozás

Mérték: 12 tanóra (hour)

Leírás: Előadás

Kötelező: Nem

Becsült Idő: 12 óra

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

Számonkérési forma: Vizsga (Exam)

Vizsga írásbeli része

Mérték: 1 db (PCS)

Leírás: Vizsga

Kötelező: Nem

Becsült Idő: 2 óra

Aláírás kialakításának módja:

A vizsgára való jelentkezéshez a félév során aláírást kell szerezni (TVSZ 61.§), melynek feltétele az előadó által kitűzött online feladat sikeres teljesítése. Megszerzett aláírás esetén a vizsgára továbbvihető az online feladatból 20 pont.

Érdemjegy kialakításának módja:

Az írásbeli vizsgán maximálisan 40 pont érhető el, melyhez hozzáadódik a 20 félévközi pont. Ekkor a sikeres vizsga feltétele az összesen elérhető 60 pontból 36 pont (60%) elérése. Sikeres vizsga esetén az egyes érdemjegyek alsó ponthatára: 36 pont (60%): elégséges (2); 42 pont (70%): közepes (3); 48 pont (80%): jó (4); 54 pont (90%): jeles (5). Vizsgakurzus esetén az érdemjegyeket a félévközi és plusz pontok nélkül, kizárólag a vizsga maximális 40 pontjához képest számítjuk a fentivel megegyező százalékos határokkal, az elégséges szint 24 pont (60%). A vizsgák pótlása vagy javítása a TVSZ 65-66.§ szerint legfeljebb két alkalommal lehetséges.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Pere Balázs, Égert János, Kupi Gábor: Szilárdságtan (2019), Universitas - Győr Nonprofit Kft. ISBN: 9786155776311 <https://univgyor.hu/9786155776311-szilardsagtan-bsc-jegyzet-es-peldatar>

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

M. Csizmadia Béla, Nándori Ernő: Szilárdságtan - Mechanika mérnököknek (2002), Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó ISBN: 9789631934571 https://www.libri.hu/konyv/m_csizmadia_bela.szilardsagtan-mechanika-mernokoknek.html